

Naročnina: doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din., Z. M. Listom, M. Ograjnikom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensovcih,
Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže. „Poslano“ i med tekstom vsaka reč 2 Din. Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p. i oglasna taksa posebi. Popust po dogovori.

Veselje naših v Franciji.

Dostakrat čujemo grajati naš narod, ka je takši pa etakši, ka je nekulturen i pokvarjen. Nedavno se je neki gospod iz Maribora celo izjavo, ka je naš narod v Slov. krajini najbolje pokvarjen. Ne pravimo, ka je pri nas vse sveto i dobro. Ne pravimo, ka so naši vsi poštenji. Ne pravimo, ka naših ne trbe vkup držati. Na opak, jako je trbe vkupdržati. I ničče je ne more tak, kak naš domači clovek, kak naš domači tisk. Če bi en goreči naš duhovnik vodo duše naših delavcov na Belji, niti polovico spadajov med deklinami ne bi bilo. Če bi naši delavci v Franciji meli ednoga gorečega domačega duhovnika, lahko pravimo, ka nieden ne bi prišo domo z lomlenov verov ali pokvarjenim srcom. Vupamo se, ka po dobroti našega Višjega pastira scasoma to tudi bo. Nas neizmerno boli, gda se graja naš narod kak najbolje pokvarjen. To je grda žalitev poleg grde, kosmate laži. Ve od višje cerkvene oblasti vsikdar rano na opak čujemo, ka je naš narod pobožen, dober, bale kak gdesteč indri. Ka je tomi tak, posvedoči sledeče pismo, ki nam je je poslala Farkaš Anica z Strehovec, ki je delavka v Tigy-ji na Francuškem. Pismo odkriva junaško vero našega cloveka. Glasi se etak:

H. J. M. Tigy, 23. IV. 1936.

Velečastiti gospod urednik!

Večkrat sem Vam že kaj poročala iz Francije, ali tak veseloga dogodka kak dnes, Vam dozda je nesem mela poročati. Najmre, obiskali so nas, velečastiti g. Orešnik — slov. duhovnik.

Prišli so sem v soboto večer, 18. aprila. Teško smo pričakovali, kda bo pač napočo tisti srečni den, da odkrijemo svoja srca ljubomi Bogi, celo viure smo šteli. Resan svidenje je bilo jako veselo. Prle se nesmo poznali ž njimi, pa vseedno hitro smo se s prijaznili. Potem smo pa šli v cerkev k sv. spovedi, šest nas je bilo (ki smo tu v bližini cerkve). Po končanom opravili v cerkvi smo se pa razgovarjali od raznih reči i šal. Na počitek nesmo mislili, čeravno se je bližala že edenajsta vura. Eščče bi radi poslušali njihove prijazne reči. Nazadnje pa vendar smo se ločili, želeč si, „leško noč“ ino na svidenje prišestni den. Ponoči nesmo mogli spali, ar spomini so se nam būdili od tistoga, ka smo slišali ino se pripravljali jezusi nasproti, po kom smo že tak dugo hrepneli. Tak po kratkih vura je napočo „naš lepi svetek“, prvič obhajani v tujini. Bela nedela. Vreme prle je bilo že dugši čas tak slabo, mrzlo ino deževno, da si slabšega ne mogoče predstavlati v sprotoljšnjih dnevoj. Bojali smo se, kaj bo; posebno za tiste, šteri so ne v bližini. Pa dober Bog nas je posluno ino nam je dao tak lepo vreme, lepi pomladanski sunčni den, da si lepšega nesmo mogli želeti. Drugi den 20. apr. pa že pali začelo dežuvati, veter je pihao venomer ino slabo vreme igra svojo vlogo kak prle.

Da, vsaki je lahko prišeo. Neštteri so si najeli „auto“, drugi z biciklini i vozom i tudi peški so prišli neštteri. Nad trideset Slovencev je prišlo. Eden je prišeo nad 100 km daleč i edna Slovenska nad 40 km, ostali pa okoli 20 km daleč.

Vlč. g. Orešnik so spovedavali do pol edenajsti. Zatem pa je bila slovenska predga. Pomislite vlč. g. urednik, komi se nebi srce genolo, kda je zaslišao prvič v temnoj tujini, po tak dugom časi prijazne, genlive reči v dna srca segajoče, namestnika Kristušovoga. Slovenskoga duhovnika slovensko predgo. Posebno sv. evangelij. Ah v naših očeh so se lesketale skuze. Kda so začeli zrečmi „Dragi bratje! Drage sestre“, vzkipel nam

Nedelska šola.

8. Gostje so odišli.

Točno ob treh se oglasi eden dvorjenik: „Konec obiska!“ Večina razmi, kaj to pomeni. Večina se poslovi od betežnikov, žele dobro zdravje, žalostno, ali potolaženo — ide domo. Ništteri ne delajo tak. Ništterne morejo skoro stirati iz bolniške sobe.

Znate kak je stiražo? Z metlov... Dvorjeniki poberejo na tla razmetane prte papira i pomečejo. Komaj je končano pometanje, že pride novo delo: popravljajo poste. Okna odprejo, čistijo, pospravljajo, do južine more biti čisto vse.

Okoli Pete viure se začne popoldnešnja vizita.

Te vizite se ne bojijo betežniki. Je bole kratka i ne prinese nikaj novoga. Ob šestih prinesejo večerjo, do sedme viure pozabijo betežniki svoje goste i se pripravljajo za noč. Ti močnejši se zbiražo po večerji okoli kakšega bolnika, ali v kopalnici. Na obeh mestih teče guč, pripovest. Vsi majo kaj povedati. Stari betežniki včijo mlade. Na pol zdravi kadijo svojo večerno cigareto, se umivajo, brijejo.

Vsi se bojijo noči. — Oj... noč v špitali je mučna, duga, strašna.

Malo pred osmih vurov odidejo dvorjeniki, dnevene sestre i pride na mesto teh — nočna sestra. Edna sama ženska, ta more skrbeti zajtra do šestih za 40 betežnikov. Ona mora pakriti tiste, šteri nemirno spijo, ne da bi se prehladili. Ona mora skuhati čaj, ali čarno kavo tistim, šteri preveč trpijo. Ona prinese vrstvo za spanje, ona pozove duhovnika, gda šteri betežniki morajo misliti na — dušo.

Da... nočni obisk duhovnika je pravo strašilo.

Tihi i miren gospod je te duhovnik, kak vsi ljudje, šteri betežnikom služijo v špitali. Špodoben je čarnoj senci. Če se stavi pri šteroj posteli, to ma svoj pomen. Tisti betežnik je predžmetnov operacijov, ali je že po operaciji... pa je potreben posebnoga vsmilenja nebes.

Noč je strašna v bolnišnici tudi

je srce. Po predgi pa je bila sv. meša za nas, s skupnim sv. obhajilom. Med sv. mešov smo spevali slovenske pesmi. Po meši smo molili skupno slovenske molitve. Po končanaj božoj službi smo se skupno z gospodom francoskim župnikom fotografirali pred cerkvijov dvakrat. Nato smo pa šli k skupnomi obedu. V večem štivilu so se vdeležile obeda tudi evangeličanke, tudi pri sv. meši ino pri popoldnješkaj službi so bile z nami. Pred obedom smo tudi molili skupno. Med obedom smo bili vsi dobre vole. I zakaj tudi ne? Bili smo sami Slovenci — zvun našega g. župnika. — Govorili smo samo slovenski. Po obedu so pa vlč. g. „naš“ slovenski duhovnik držali prelepi govor v francoskom jeziki, francozkom g. župniki v zahvalo za vso njihovo požrtvovalnost ino nam izkazano lubezen. Govorili so tak počasi, razločno, da jih je lahko vsaki razmo. Pri tom so se pa tudi g. župniki zarusile oči. Po končanom govori smo pa dignoli vsi kupice s trikratnim vzklikom „živijo“ i nato je spraznili na njihovo zdravje.

Potem pa smo se zahvalili v slovenskom jeziki vlč. g. Orešniki za vso njihovo izkazano lubezen, z istim vzklikom, kak prle. Po vsem tem opravili smo se pa še ednok fotografirali z „našov“ kuharicov ino dvorjenicama. Zatem smo se pa podali v cerkev k popoldnešnoj službi božoj. To je pa bilo zaistino veselje, kda smo popevali litanije Matere bože z odpevki ino pri blagoslovi, pač vse slovenski. Pri večernicah ino pri sv. meši je bilo navzoči prece Francozov. Po večernicah pa krasen navuk v slovo. O, vlč. g. urednik, če

zato, ar ponoči prinesejo nove betežnike, ljudi z razbitov glavov, z prerazanaj šinjekom, z zosmicanaj telom. Kda se na široko odprejo vrata bolniške sobe, to telko pomeni, da „novoga“ prinašajo. I tej „novi“ so ne tihi i mirni ljudje. Ne, ti novi kričijo, té navadno straši smrt, se bojijo smrti, zato kričijo. Noč pripela v bolnišnico pretepače, pijance, napadene, ponesrečene. So med njimi takši, štere drugji betežniki istinsko odürjavajo. „Pijana svinja“, pravijo, „zakaj ne sedi doma, pa bi meo celo kožo...“ Pijanci i pretepači se ne smilijo betežnikom. Betežniki so najmre očiščeni življenjskoga blata. Oni majo srce samo za poštene ljudi, oni majo srce samo za tiste, šteri trpijo brezi lastne krivde.

Posebno sovražijo — samomorilce. „Bog ti je dao zdravje i ti sam z grešnov rokov vničuješ te boži dar,“ tak pravijo i mislijo betežniki, „si ne vreden našega vsmilenja.“ Ne morejo razmeti nočno sestro, štera tudi tem prinaša pomoč. Ne morejo odbratizati delo zdravnika, šteri tudi takšim „barabam“ pride na pomoč s svojoj vučenov glavov.

„Gospod Kovač nam je povedao: „Osmi den sem ležao v bolnišnici, meo sem prvo mirno noč. Okoli edne viure po polnoči me zbūdi nikše divje prerivanje. Kaj to pomeni? Sedem na posteli i vidim, ka se pri mojj nogaj močni, zdravi ljudje borijo s clovekom, šteri ma od krvi premočen obleč, okoli šinjeka pa debele, v krvjov prepojene obveze. Na dugom štriki držijo betežnika i se derejo: „Ne pustimo te, hüdič... pred nami ne boš trgao vezi.“ Kaj se je zgodilo? Mladi, močen kovač je zgūbo ravnotelje svoje duše. Nekaj njemi je pravilo, da si s svojoj rokov more odrezati glavo i odrezano glavo položiti na stol. Nabrūso je britev i lepo zaoškožo ž njov po šinjeki. Krv je šprickala na vse strani, ali on je eščče rezao... Domači so ga rešili smrti. Zvezali so velke odprte rane. Kovač pa tūli: „Pustite me, jaz si moram odre-

bi Vi slišali — ne morem pač vse opisati. Srca naša so trepetala v sladkoj sreči i v vročih skuzaž so nam plavale oči.

Tak se je vse dokončalo v cerkvi. Na zadnje smo pa še zaspevali „O Marija naša Mati“. Nato smo se pa podali na dvorišče gosp. župnika. Malo smo si še pogučali i se poslovlili eden od drugoga, potem pa so odišli, šteri so bili bole oddaljeni. Mi pa, šteri smo tu v bližini, smo pa ostali ž njimi ino šli na ograd g. župnika, kje smo zvedeli še vnogo kaj zanimivoga. Najbole napeto smo jih poslušali, kda so nam pripovedavali; „Jezuit ino dominikanec v puščavi“. V prijazen spomin smo še porabili priliko za fotografiranje dvakrat ino na zadnje še našo krasno cerkev smo fotografirali. Približala se je pa tudi vura naše ločitve. Sprevedili smo g. Orešnika na poštno-automobilno postajo. Tam smo se s težavov poslavljali ino si stiskali roke. Oh, kak hüdo nam je bilo, kda so stopili na autobus, težko zaistino. Potem smo pa še zadnjič roke v slovo otožno vihteli — autobus se je počasi pomikao naprej, odpelao jih je. Nam ostalim pa vroče skuze so zalevale oči.

Hvala pa vlč. g. župniki Zupančič-i, da so nam poskrbeli tak prijaznoga, dobroga ino gorečega gospoda. Vsi smo se stiskovali okoli njih, kak deca okoli svojega dobroga oče. Vsaki bi bio rad najbliže pri njih. Ka pa ne moglo biti. Dobro pa je bilo, da so veliki, lahko smo jih tudi oddaleč vidili. Lübi Bog pa naj bo vsem bogat plačnik, njim ino našemi g. župniki, ki so na se vzeli vso skrb. Oni majo zaistino srce za uboge

Nebeskoj Materi.

1. V 1936.

Vse ravnine in gore,
raznih potokov vodé
Marijo dnes častijo,
njo s pesmicov hvalijo.

Tud' nebeske ptičice
drobijo že pesmice,
Napunijo celi gaj
za cvetoči prvi maj.

Vse Mariji da pozdrav,
materno ljubav prizná.
Šuma za Njo zeleni,
pole s cvetjom Njo krasi.

Narava se pripravla,
da mater prav pozdravla,
Da v svetešnjaj obleki
se klanja svoj' Kralici.

Njej večni venec vpleta,
Kralici vsega sveta.
Nežni cvet je njen obraz,
ki vsikdar skrbi za nas.

Prosi svojega Sina,
naj večna domovina
Odprta stoji za nas —
slišimo angelski glas.

Marija pomočnica,
nam vsem si priprošnica,
Da pridemo v sveti raj,
daj slavit te vekomaj.

Zato bodi hvaljena,
Marija pozdravljena!
Pripravi nam večni raj
za cvetoči prvi maj!

Černy Viktor, šol. upr.

zati glavo!“ Trgao je vezila, zato so ga dali v štrik. Roke, noge so tesno privezali k teli i zdaj bi ga radi položili na bolniško postelo. Komaj je občuto kovač, ka ma proste roke, je že začno tritati obvezo z šinjeka. Pet močnih možov ga je privezalo k posteli. Oči so silile iz jame, jezik je — kak kačin sikao izpod zobov. Nikomi se je ne milo. „Piti... piti...“ je zdhavao kovač. Samo sestra se ga je vsmilila. Ona njemi je prinesla kupico friške vode. Kovač gleda i plúne v vodo: „Vino daj baba, vodo leško pijes sama!“

izseljence. Vse se je izteklo v najlepšem redi. Tak sem jaz naše veselje ino občutke opisala, nevem pa, kak so se oni počutili med nami.

Vidite, vlč. g. župnik, kak lepo to vse ide. Samo malo koraže ino dobre vole trebe. Znate, da ka mamdo dobroga ino koristnoga v tujini, to mamdo vse po vašoj dobrotljivosti, za ka vam naj bo Lübi Jezuš bogat plačnik. Bela nedela, 19. april, to je den, šteroga ne bomo pozabili nikdar.

Dragi Slovenci ino Slovenke, šteri ste razstepeni v Franciji, Vam voščim ino priporočim vsem to veselje ino srečo, štere smo mi bili že deležni. Ne bo Vam žao. Pišite kakšemi slovenskomi g. duhovniki, vej jih je že več v Franciji. Z veseljem Vas bodo obiskali kak nas. I mi smo jih jūdi z velikim veseljom sprejeli. Hvala pa Mariji Plej, v Chateauroux, ki se je prva spomnila na to, da je prosila za naslove slovenskih gg. duhovnikov ino tudi mene opomila na to.

Anica Farkaš, Trezika Nemeč, Jožef Adanič in žena Magda, Strehovci, Anica Maučec, Bogojina, Ana Ivanič, Trezika Berden, Filovci, Trezika Černi, Renkovci, Trezika Fujs i brat Jožek, Prosečka ves, Katika Mlinarič, Ižekovci, Marička Ropoša, Dokležovje, Mimika Gujzman, M. Črnci, Marika Cipot, Vuča Gomila, Marija Sep, Polana, Anton Kūzma, Krajna, Marica Lovenjak, Maranovci, Anika i Marica Ropoš, Čepinci, Agneška Bagar, Paula Černi, Petrovci, Fani Balek, Meranovci, Jožef Mašlak (Polak) Kalisz, Terezija Šebjanič, Terezija Hari, Križevci, Ana Zrinski, Meranovci. — Nesop vsi podpisani, ar se jim je müdilo domo.

To pismo glasno kriči, ka v našem narodi gori močna živa vera, samo netiti se mora i ka njemi veliko kričivo delajo, ki ga obsodijo kak „najbole pokvarjenoga.“

NEDELA

Peta po vūzmi.

Berilo iz pisma svetega apoštola Jakoba. Prelūbi! Bodite činiteli reči i ne samo poslušalci, ki bi sami sebe vkanili. Zakaj, če je što poslušalec reči, pa ne činiteo, je spodoben človeki, šteri lastni obraz gleda v gledali; pogledno se je najpre, pa šo i taki pozabo, kakši je bio. Što pa dobro pogledne v popolno postavu slobode i vztraja i ne postane pozabljivi poslušalec, nego činiteo dela, te bo po svojem deli blaženi. Če što misli, da je pobožen, pa ne kroti svojega jezika, nego vkani svoje srce, je njegova pobožnost prazna. Čista i nevtepena pobožnost pred Bogom i Očom je to: obiskavati sirote i dovce v njih stiski i se očuvati nevtepenoga od sveta.

Evangelij (Janoš 16). Tisti čas je pravo Ježus svojim vučenikom: „Zaistino, zaistino povem vam: če bote Očom kaj prosili v mojem imeni, vam bo dao. Dozdaj ste nikaj ne prosili v mojem imeni. Prosite i dobite, da bo vaše veselje popolno. To sem vam govorio v prilika; pride pa vora, gda vam ne bom v prilika; gućao, nego vam očivesno oznanjao od Oče. Tisti čas bote prosili v mojem imeni i vam ne pravim, da bom jaz proso Očo za vas; zakaj Oča sam vas lūbi, ar vi mene lūbite i verjete, da sem prišeo od Boga. Izišeo sem od Oče i prišeo na svet; znova zapūšćam svet i idem k Oči.“ „Glej“, njemi pravijo njegovi vučeniki, „zdaj očivesno govoriš i ne pripovedavleš nikš prilike. Zdaj znamo, da vse znaš i ne potrebuješ, da bi te što spitaavo. Zato verjemo, da si izišeo od Boga.“

Kajkoli bote prosili Očo v mojem imeni, vam bo dao.

Znao bi mi što praviti: Čemi molitev, ve Bog zna, ka nam je potrebno. Istina, Bog zna vse, toda človek naj se poniža pred njim i s svojov prošnjov pripozna, da vsaki dober dar prihaja od zgoraj.

Drūgi mi pa pravi: Dostakrat sam molo, pa nikaj dosešno. Znaš zakaj? Proso si nespametne stvari, ki so nasprotne božim načrtom. Ježus je ne pravo, da bo Bog posluhno vsako mlačno, površno i nespametno molitev, nego molitev v njegovom imeni. Ježusova namera pa je bila vsikdar samo čast boža i zveličanje dūš, vse drūgo je bilo podrejeno toj nameri. Takša more biti tūdi tvoja molitev, potem moliš v imeni Ježusovim.

Zdaj mi odgovarjaš: Jaz sam dosta molo, molo v imeni Ježusovom, pa itak sam ne dosegeo. Poslušaj me dobro: Dosege si, pa ne spoznaš. Znabiti si zadobo več kak si proso. Glej, siromak stopi pred bogatoga gospoda i ga prosi dinar. Gospod njemi namesto dinara da dragoceni dijamant. Ali se bo zdaj siromak tožo, ka je ne bio uslišani? Gvišno ne, ar je dobo več, kak je proso. Siromak se ne toži, kristjani pa se v svojov kratkovidnosti pritožujejo na dobrotljivoga Boga.

Poglejmo si zdaj razne prošnike. Eden prosí dešč ali sunce, žele si dobro letino. Gleda i čaka, pa nešće iti dešč, sunce se skrivle. Pa ravno tisto leto je bilo vsega v najvećjoj obilnosti. Drūgi prosí zdravje, da bi mogeo delati i zadostiti za svoje grehe. Bog njemi pošle bolehnost, zraven pa tak veliko potrpljivost, da je vsem v zglad. Njegova potrpljivost je najboše delo i najvećše zadošćenje za včinjene grehe. Tretji prosí premoženje, da bi mogeo pošteno preskrbeti za svojo deco. Bog njemi ne da bogatstva, pač pa njegovoj deci marljivost i drūge lepe zmožnosti, z šterimi si pridobijo poštene i častne službe.

Eden prosí Boga, da bi ga rešo skūšnjav. Bog njemi pa nešće odvzeti skūšnjava, pač pa njemi pošle milost za milostjov, da jih more zmagati. Vsaka zmaga je nova cvetka v nevnilivom venci jakosti.

Drūgi prosí rešitev od hūdoga magneanja, Bog pa ga pušti v slabosti. To človeka dela poniznoga, inači pa bi postao prevzetan. Što izmed nas zna, od koliko skūšnjav, od koliko grehov smo bili obrarvani zavolo milosti, štere nam je dao smileni Bog? Toga niti ne slutimo, ešće menje pa čūtimo potrebo, zahvaliti se Bogi, da je posluhno naše molitve na tak čūdoviti način.

Ar je tedaj naš Gospod i Bog tak dobrotljiv, puštimo njemi proste roke pritom, da kak, gda i v kakšoj meri nas bo uslišao. Srećen je, što ma dar molitvi, ar on dosegne vse milosti, ki so potrebne za zveličanje. Moč molitvi je silna, samo sprobati jo trbe.

Či bi mi vsaki den redno i pobožno molili, koliko menje bi bilo skrbi v našem življenji, koliko menje straha. Dosta vsakovrstnih nevol bi šlo mimo nas i mir bi vladao v našoj dūši.

Velečastiti gospod urednik „Novin“!

Prosim Vas, da objavite v Vašem cenj. krščanskom listi ete dopis:

List „Murska Krajina“ je z dne 10. maja prinesla betežen članek, šteroga je pisao nekš prišlek, Budin po imeni.

Tisti Budin se najpre v „Murskoj Krajini“ po kokotečen korači, kak je on resen, objektivn, energičen i nevnikakše vse mogoče naslove si davle.

Rad bi znao, v kom se on čūti tak preveč resnoga, objektivnoga itd. Mogoče ma Budin za resnoto to, ka nam vsiljavle nekšo „gospodarsko slogo“, štera je hrvatskoga izvora i štere pomena niti sam neve?! Objektivnost je pa znamkar to, če si on v par letaj večkrat farbo premini. Ka pa pri Budini pomeni energija, s šterov se najbolje štimle, vam žmetno razložim. Mislim ka de on to svojo energijo nūco te, kda de pisao in na svetlo davao svoj „roman“.

Zdaj pa vam Budini par reči v navuk? Jako nespametno se zaletavlete ob narodno būditelstvo ino voditelstvo vlč. g. Klekļa. Ve vam je kak „uradniki“, ne pa pisari znano, da se Prekmurje nikoli nebi priklūčilo k Jugoslaviji, če bi ne bilo ravno vlč. gosp. Klekļa. Ve so vendar ravno oni najveć trpeli i delali pri priklūčitvi Prekmurja k ostaloj Jugoslaviji i to večkrat v smrtnoj nevarnosti. Če pa vi g. Budin mogoče tūdi znate za kakšega drūgoga narodnoga būditela ali voditela, ga pa blagovolite uvrstiti v vaš „roman“.

Pehate tūdi v plačo vlč. g. Klekļa, štero prejemajo kak pokojnino iz državne blagajne. Kaj pa vaša objektivnost vas je v tom slućaji čisto zapūstila, da ste se tak daleč spozabili, da niti svetih meš ne pušćite pri meri? Nekaj tūdi rentadžite o denarnih zavo-

dih i od agrarne zajednice. Če vam skomina po teh plaćah, ki se nanašajo na zavode, je blagovolite zdignoti, štere vam bodo vlč. g. Klekļ sigurno rade vole odstopili, ar oni nikdar ni pare plaće od teh pa nikših zavodov neso sprejeli.

Če vi g. Budin mislite, da se s svojim ogrizavanjom, s svojimi lažmi prikūpate našemi dobromi kmetskimi narodi, se britko molite. Nasprotno, s tem plitvim ogrizavanjom ste si sami sebi pričeli podkapati lastno usodo, štera vas bo gotovo zadela, kak že pred vami vam spodobne brate.

Pravite, da se vi ne „prodajate“ komikoli, „čtūdi nega penez.“ Jaz pa pravim, da je ne tak.

Evo dokazi: Vendar ne bote tajili, da neste tisti gospod vi, od šteroga je svoječasno pisala „M. Krajina“, da ste se prišli ponijati — v pravom pomeni prodajat načela za poročevalsko službo, štera vas je pa nemilostno odklonila. Tūdi nemorete zanikati, da kda ste v Soboti slabo opravili, ste jo nemūdeč se, mahnoli naravnost v Črensovce, kje so vas pa iz vsmilenja sprejeli. Da te bole razumeli samoprodajo načel, podprem svojo trditev s podlagov. Ar ste tisti članek, šteroga ste napisali v „Novinah“, tūdi ponijali „M. Krajini“, samo, da ste v „Novinah“ rabili reć „katolićanski“, v „M. K.“ bi pa, če bi vas sprejeli, rabili „napredni“. Ali to ne samoprodaja načel, da hodite zednim okoli dveh nasprotnih si listov v načelaj.

Oprostite mi, če ne pišem tak delikatno kak vi. Najpre nesem kakši pisar ali pa celo „uradnik“ i tūdi še ne mislim pisati „kontra romanov“ — sem najpre kmet.

Štefan Hidič, Noršinci.

POLITIČNI PREGLED.

Domaći.

Agrarna zadruga i M. krajina. Murska krajina bi strašno rada kaj najšla, da bi lahko lūdem povedala, da smo mi lūdem malo haska napravili, gospodje okoli Murske krajine pa vnogo. Murskoj krajini samo telko odgovorimo, da smo z Agrarnov zadržov očevali naše lūdi nad 150 milijonske škode, ali z drūgov rećov, z Agrarnov Zadržov smo naše lūdsvi napravili nad 150 milijonov haska. Tisti pa, šteri so nas ne poslušali, nego so poslušali razne gospode okoli Murske krajine, pa dnes žalostni, z grablami išće svoje peneze. Murska krajina naj samo malo pita tiste siromake, šteri se zdaj morajo za svoje peneze tožiti i ne vejo če je spoj gde dobijo nazaj. Vsi tej siromacke so tam okoli Sobote i so v nesrečo prišli za toga volo, ar so ne nas poslušali nego tiste gospode tam blūzi Murske krajine.

Pomoć siromakom od naše strani je tak velka, da je nemremo preraćunati. Frančiškov dom stalno dela i stalno podpira siromake, čiravno nema ešće svoje strehe v Črensovcih, ma jo pa v Soboti. Naše podpore ido v stojezere i se ž njimi nikaj ne hvalimo, zato ka čūtimo to za svojo krščansko dužnost. Zato naj Murska krajina to pitanje lepo na miri pušći. Mi ne pišemo od vsakše kosti i vsakšega fūnta slabe masti, kak to delajo nikaki, da se potom s takimi pismi lahko hvalijo pred lūdm. Razmi se pa, da podpiramo v prvov vrsti naše domaćine, ne pa tak, kak gospodje okoli Murske krajine, da podpirajo v prvov vrsti kakše Budine ali pa, da davlejo tūhinskim, nemškim delavcom po 7 jezero dinarov mesečno, naši siromaški domaći delavci pa po vrsti vlagajo tožbe zavolo premale plaće.

Vse napade v Murskoj krajini na nas, naše lūdstvo i naše liste smatramo za zadevo Murske krajine i gospodov okoli Murske krajine, pa naj bo pod napadi podpisan Budin ali što šteć drūgi. Za takšim Budinom se je jako prijetno skrivati, posebno častno delo je pa to ne.

Svetovni.

Zakaj je bila Abesinija premagana? Italijani so Abesince potpunom premagali, zavzeli glavno me-

sto Addis Abebo i skoro polovico abesinske države. Abesinski casar je s svojov familijov pobegno v Jeruzalem, abesinska vlada je pa odišla v notranjost abesinske države, štere so Italjani ešće ne zavzeli. Časopisi zdaj vnogo pišejo od toga, kak je prišlo do toga, da se je Italjanom v tak kratkom časi posrećilo zavzeti tak veliko pokrajino. Pravijo, da sta dva glavna vzroka. Najveć so zakrivili svojo nesrečo abesinski domaćini sami. Abesinska država je narodno ne enotna država, nego postoji iz već samostojnih, deloma šćista divjih plemen. Tem plemenom so vladali različni vladari, rasi imenovani, šteri so s svojimi podložniki najvećkrat jako kruto ravnali. Vsa ta plemena so robila samo za svoje velikaše, slobode so pa skoro nikš ne meli. Italjani so njim pa obećavali vso slobodu i posebno to, da bo robstvo odpravljeno, če pridejo pod italjansko oblast. Tak se je za časa bojne med Italjani i Abesinci godilo, da so abesinski vojaki meli pred seboj Italjane, šteri so je napadali, za svojim hrbtom so pa na abesinske vojake strelali i njim ropali živež pa obleko domaći abesinski prebivalci. Proti konci je med Abesinci nikš složnosti več ne bilo, prebivalstvo je domaće abesinske oblasti ne šćelo več bogati i tak so Italjani z lehkotov dobili Abesinijo v svojo oblast. Na drūgoj strani so pa Italjani bili neprimerno bole oboroženi kak Abesinci i so Abesince sprestrašili pa raztirali posebno s svojimi aeroplani i s strupenimi plini.

Okoli 40 milijard dinarov je koštala Italjane bojna z Abesinijov. Pravijo pa, da bodo morali Italjani ešće najmenje telko penez poslati v Abesinijo, prvle, kak bodo od nje kakši hasek meli.

Na podporo Novin so poslali iz Chicage: Toplak Ivan i Marija 10 Din., Špilak Ivan i Ana 10 Din., Slavic Ana 10 Din., Farkaš Anica iz Francije 14 Din. na 1. 1935. Bog povrni!

Sobota. Gospa od g. Kerec Franca, voditela borze dela, je bila v Ormoži operirana na slepići. Želemo, da dobra krščanska mati kak najhitrej ozdravi.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Naročnikom. Z danešnjov številkov smo poslali položnice većim naročnikom. Prosimo je, da nam pošlejo naročnino. Ta prošnja sliši tūdi šritelom.

Nova meša v Črensovcih. Preć. g. Prša Silvester iz G. Bistrice, redovnik iz reda sv. Frančiška, bodo 21. junija prikazali Vsegamogoćnomi svojo prvo sveto mešo v Črensovcih.

S. Jurij. Dešč nas je zadržao, ka smo se nej mogli tak dugo oglašiti: Naši Nemci so 4. maja v Kramarovcih slavili Forjanovo z velkov slovesnostjov: v popravljenov većoj kapeli sta jūrjanskiva gg. duhovnika popevala svetivi meši, upokojeni župnik iz Fūkšinec, č. g. Mauser pa je meo tiho sveto mešo i lepo predgo od vojaka Forjana i nas soldakov Ježusovih — po svestvi potrjenja. Pri procesiji i pri slovesnoj meši z Najsvetejšim je sodelūvala i pevcom pomagala pleh muzika iz austrićske sv. Ane, v gostilni Buchmann pa je igrala godba iz austrićskoga Neuhaus. Den je bio sunćen, samo pred večernicov je malo rosilo (da s. Forjan pokaže svoj simbol). V Kramarovcih že dugo nej bilo požara, pa še nadale zavūpajo v mogoćno priprošnjo svojega patrona. V nedelo 10. maja smo pa meli velke slavesnosti: v hišni zakon je stopo naš g. kantor Grah Janez s hćerkov presednika cerkvenoga odbora gdć. Vratuša Marijov; g. provizor njima je v lepom nagovori pred poznov mešov med drūgim tūdi želo, naj bi mela dosta posnemovalcov, ki bi tūdi z mešov i svetim prećišćavanjom sprijali to svestvo; mladomi pari želemo obilo božega blagoslova. Zadvećera ob 3 vori smo pa s procesijov, z „gorećavskov“ godbov, z pobožnimi pesmami i z molitvov šli k blagoslovitvi velkoga križa, ki ga je na svojem posestvi na bregi, s pomoćjov cele fare, dao postaviti g. Rigac Šandor: podobo Križanoga i Marije je g. Šandor sam izrezao, jako spretno. Pri lepah vratih (tak pri nas pravimo slavoloki), je Šandorov sin pozdravo g. provizora blagoslovitela i obema gg. duhovnikoma izročio velkiva šopka rož. Od zgodovine Ježusovoga križa i od naših križov, pa od povelićanja je predgao g. kaplan ogromnoj vnožini, ki je privrela še iz osidnih far — itočasno je bila v Rogaševcih otvoritev strelišća novoustanovljene strelske družine, na posestvi g. Gidera (stariše znanoga misijonara) ob sodelovanji muzikantov „Krahl“ iz Kuzme i Austrije, šterim se je poznalo, da se je njih kapelnik vćio pri vojaškoj godbi. Zednim smo še meli dva spredoda; hvala Bogi, da je celi den bilo tak lepo sunćno vreme.

Besen maćek.

Poslao z J. Amerike i prestavo z španšćine H. A.

Miau! . . . Miau! . . . Rumiau! . . . Veseli je bio stari žuti maćek nekš brezverne gospe, pa se je ponosno ta pa se sprehajao.

„Kak lepi je vaš maćak!“, spregovori edna gospa, ki je prišla zvāt ovo brezverno, ka bi naj ednok šla poslušat sv. Misijon.

„O, gvūšno je lepi, pa sam rajši ž njim kak med lūdm.“

„Čūjte, pa pridete te večer na sv. Misijon?“

„Ne.“

„Niti ednok ne?“

„Ne.“

„Prav gnes do predgali Pater Pavel. Če bi vi znali kak lepo gućijo! Ne idem niti, če de sam papa predgo!“

Nato je sledilo nekš tesno mućanje med dveme ženskama: brezverna je sedela na ednom stolci, pa je mrkevco čistila, ova pa je stala med dverami pa se je žalostno pripravljala, ka bi odišla; nazadnje je ešće ednok spregovorila:

„Pa vendar vi verjete v Boga?“

„V Boga? . . . se je odrezala zasmehlivo stara brezverna. — Vaš Bog je preveć daleč, pa se niti ne skrbi

Prva ferma v lendavskoj dekaniji se bode delila v Turnišči prešestni četrtki, na god Gospodovoga vnebohoda, maja 21.

Naročnino za Novine i Mar. List so plačali iz Chicage za 1. 1936.: Toplak Ivan i Marija za Djura Pavla na Srednjoj Bistrici, Špilak Ivan i Ana za Cigan Ago na D. Bistrice, i Slavic Ana za Kolman Stefana v Turnišči. To naj si širitelje za beležijo.

Kraja pri našem domačini. V Dekanovcih, v sosednem Medjimurju, so neznani vlomilci vdrl i pralnico preč. g. Horvat Jožefa, plebanoša, našega rojaka i ves spodnji beli obleč odnesli. Pisanoga so povrgli. To pa zato, ka njim nede mogoče na sled priti.

Turnišče. Prednica sirotišnice Deteta Marijike, č. s. Zora, so se pelali domo iz beltinskoga kolodvora. Gda se je voznik ogibao, je odzadaj pridrveo tretji voz, konj se je zosagao i kola v grabo prevrgeo. Sestra prednica bi si skoro ного potrl i, a hvala dobrom Bogi, zato ta nesreča nese je zgodila, samo stukli so se. — Deca je bila pri prvom sv. obhajili te premišne dni i se je na župnišči pogostila po sv. prečiščavanji. — Za razširjenje Marijinoga Lista so se povzeli odločni koraki i premišno nedelo je v domačo vesi 28 novih naročnikov pristopilo k lepom Marijinom šeragi.

Sobota. Delavski dom je izlicitiran. Delo se prevzeli sami domačini. Zidarsko Mesarič — Sraka, stolarsko Flisar — Safran, tesarsko Gašperšič, kleparsko Jug, ključavničarsko Kofjač. Z delom se je že začelo. To je velika pridobitev i vsa hvala ide g. Kereci, ki je te hrambe postavil tak močno na srci noso. Poleg njega pa vsem, ki so se potegovali, da je to delo pod streho prišlo, kak predsednik občine Sobote, g. Hartneri, g. dr. Klari, nar. poslanci itd.

Ustanovila se je Kmečka zveza i potrebne listine so se podpisale 10. maja v Črensovcih za lendarvsko, beltinsko, črensovsko, tórjansko, dobrovniško faro i za osnavačo se polansko faro. Prvi toj priliki se je oprosilo g. Klekl Jožefa, ban. svetnika, naj podpira zahtevo naroda, ka razni prefriganji kupci po občinari nedo norili s krivimi vagami ljudi, nego da te vage more občina kontrolirati.

Gor. Lendava. 4. maja se je slovesno oblašavao god sv. Florjana. Sv. meše so se vdeležili gasilci i pa naša občinska sekulacija. Po sv. meši se je vršila seja te sekulacije i se završilo vse v najlepšem redi.

Črensovci. Tükajšnja dekl. Marijina družba proslavi dnešno nedelo dne 17. maja svoj družbeni svetek, ki je zednim Materinska prireditelj. Pri poznom sv. opravili blagoslovitev nove družbene zastave i sprejem novih članic. Popoldne takl po večernicah (pol 8) proslava v „Našem domu“ z lepim peštrim vsporedom: Spevanje, deklamacije, lepa igra „Goslarica naše ljube Gospe“. Med odmori tamburaški kvartet. Vsi najvljudnej vableni, posebno še sosedne Mar. družbe. Pridite v obilnom številu! Čisti dobiček je namenjen za novo zastavo!

Kak je potrebna smilenost. Marca 1. letošnjega leta je vmrla žena Gjörköš Matjaša v Gomilicaj hš. 141. Stara je bila 33 let, pobrala jo obištna bolezen. Zapustila je moža i devetero drobne dece. Najstarejše dete je staro 14 let, vsi ovi so menšji.

Izbor prekmurske književnosti.

(Vilko Novak)

Nato obravnava največjega luteranskega pisatelja — **Stevana Küzmiča** (1723—1779, v knjigi je tiskovna pomota glede letnice smrti Š. K.). Našteje njegova dela (Vöre krštšanske kratki navuk 1754., Nouvi zakon... 1771 itd.) dobro oceni njegov jezik, povdari njegov slovstven pomen i označi njegove jezikovne značilnosti.

Pregled nadaljuje z **napostom katoličanov**, katerih predstavnik je **Mikloš Küzmič** (1738—1804). V predkratkih odstavkih ga obdela in premalo povdari njegov pomen. Mogoče ima prav iz literarnega stališča, vendar je Mikloš Küzmič s svojimi knjigami skozi sto let (ponatisi) tako zelo vplival tudi na kulturno i prosvetno stran katoličanov v Slovenski krajini, da je upravičena trditev, da ga premalo uvažujemo. Njegova dela zaostajajo za deli št. Küzmiča kvečjemu samo jezikovno, ker rabi Štefan K. večji besedni zaklad in ker je Mikloš K. časovno nekoliko pozneje nastopil v gotovem oziru pa je Mikloš K. jezik celo izboljšal (Prim. Izbor str. 14).

Pravilno je uvaževan Mikloš K. pri izboru tekstov, kjer so zastopana skoraj vsa njegova dela.

Pri nadaljevanju **protestantskega dela** so sodelovali **Mihael Bakoš**, ki je izdal Nouvi gradual 1789., **Štefan Sijarto** (Mrtvečne pesmi), **Mihael Barla**, **Jurij Cipot**, **Aleksander Terplan** in **Janoš Kardoš**. Kardoš je poleg Števana Küzmiča najpomembnejši protestantski pisatelj. Odlikuje se po mnogoštevnih delih. Dosegel je veliko jezikovno spretnost, toda v tvorbi izrazov je šel predaleč.

Zelo dobro je Novak ocenil delo **Jožefa Košiča** 1788—1867), o katerem

Dvojčeti Nacek i Francek sta stariva leto dni, teva sta najmlajšiva. Zemle ma ta familija samo dva plüga. Dvojce dece bi rad oča dao v sirotišnico Deteta Marije v Turnišči.

Turnišče. Sirotišnica Deteta Marijike je sprejela dve siroti Gjerkešovih iz Gomilic. Deklička je stara 4 leta, deček pa 5. — Vučitelso spravišče se je vršilo pri nas premišno soboto.

Noršinci. Pri nas je skoro izključno naročen naš domači krščanski tisk. Mi se držimo našega staroga pregovorata: „Božna ptica, štera v lastno gnezdo grdi.“ Prvi smo mi domači po božoj zapovedi lübezni. Prvi moremo biti pri našem krščanskome tiski zato, ar najbole zagovarja nas i ar je popolnoma krščanski.

Črensovci. Na Križovo, 3. maja je pri nas navadno proščenje. Letos ne bilo proščenja v tom smisli, ka bi prišli zvuški dühovniki i vnožina naroda z drügh far. Meli smo pa

sebi: Prav zato, ka jo poznam pa znam, ka je ne na pravoj poti, hodim k njejohi hiši. — Žalostna je bila, ar se je že šest mesecov trüdila, ka bi dosegnola spreobrnjenje tiste grešnice; z velikim vüpanjom je čakala na Vüzem... na sv. Misijon... nego vse zaman. Mislija je v sebi, ka je mogoče Bog tak dovoljo, ka naj bi se ona malo ponižala. Med tem je prišla do potoka, gde so se čisti valčki nedužno igrali z zadnjimi sunčnimi zlatimi žarkii; to jo je razveselilo pa je razgnalo sive oblake, ki so pokrivali njeno katoličansko srce.

Tisti večer ob osmih je stara Banahán šla zadovolna spat.

Naj le predga kelko šče Pater... Pater... šteri? ... ne vom kak se zove... naj si raztrga svoja plüča, to me nikaj ne briga. — Med tov mislijov se je pokrila pa je štera zaspati. — Brr! ... Mrzlo je! ... Mujc! se pridi! — Z ednim skokom je maček na posteli bio. — Pridi, pridi! Ti, ti si gvüšno Bog! Pridi bliže! Tak rekoč je stegnola roko, ka bi ga vzela; samo ka maček je malo grdo pogledno pa se je začno braniti i škrabat. — Eh! ka pa ti je? Pridi! ... Maček je zamrjavo pa je dol s postelee skočo, pa se je skrio. Banahán se je pomirila i je oči zaprila, ka bi spala;

je že prej dosti pisal in marsikaj novega dognal. Njegova dela (Zobrisani Slovenka med Mürov i Rabov, Zgodbe vogrskoga kralerstva itd.) so najboljša prekmurska poučna dela. Košič je prvi, ki je pričel obravnavati v prekmurski knjigi skoraj samo poslovno poučno snov.

Pregled književnosti prireditelj knjige končava z Imre-jem **Augustičem** (1837-1879) in **Jožefom Borovnjakom** (1826-1909), katerih važnost prav dobro poudari.

Zgodovinski pregled prekmurske književnosti Novak zaključuje z 19. stoletjem. Po prečitanem pregledu se človeku nehote vsili misel, da bi pišec pregleda moral iti tudi še v 20. stoletje in obravnavati slovstveno delo, ki ga je izvršil „nov, prehodni rod“, o katerem govori v opombi na str. 72. Ta novi prehodni rod predstavljajo: dr. F. Ivanóczy, Ivan Baša, oba Klekla in Sakovič. Ne bi bilo od več, če bi temu prehodnemu rodu posvetil celo poglavje. Sicer pa je Novak to potrebo sam čutil, kar priča obširna opomba na str. 72.

Knjiga še vsebuje bogat izbor najznačilnejših tekstov iz del posameznih pisateljev (str. 21—70). Slede „Opombe“ (str. 71-76), ki so zelo na mestu in so zlasti važne za čitatelje, ki se z prekmurščino od blizu ne poznajo. Pomemben je kratek slovarček prekmurskih besed (str. 77-81.) Na koncu so „Vprašanja in naloge“, ki so namenjene dijaštvu.

Što knjigo je slovensko dijaštvo dobilo v strnjenih besedah celoten in jasek pregled prekm. slovstva, ki smo ga do danes pogrešali. Srednješkolski učbeniki (Grafenauer) so glede prekm. književnosti zelo pomankljivi in nepopolni; prav isto lahko rečemo o najnovejši Hodnjakovi knjigi. Tej pomankljivosti je sedaj Novak odpomogel in Mohorjevi družbi gre vse priznanje, da je knjigo založila.

proščenje v tom smisli, ka je deca pristopila k prvom sv. prečiščavanji, za štere je držao g. kaplan Trobina v srce segajoči govor. Popoldne je pa bila igra od sv. Tarzicija, patrona prvoobhajancov i od Trezikinoga Jezuska pa lepo popevanje mladine. Na pesmi je navčó dečico sam g. kaplan. Škoda, da je zavolo nastale velike plohe narod ne mogo priti v velikom številu v Naš Dom k igrici. —

Beltinci. „Hrvatska Sloga“ je štera meli spravišče pri nas dnes tje-den. Lüdi je prišlo ščista malo. Smilo se nam je en Kobiličanec, ki je tudi k Hrvatskoj slogi prišo iskat srečo. Ka je nikdar ne najde, je jasno, ar jo Hrvatje že jezoro let iščejo, pa so je še ne najšli. Oblast je spravišče prepovedala, ar je društvo pokazalo politične zobe. Zmoto se je tisti, ki je pravo „To je napravo zagriženi dr. Klar“. Ne on, oblast je prepovedala po višiše oblasti zapovedi. Pa dobrota je sirota bila, je i bo.

Dolžnost srednjih šol je, da dijaštvo opozori na imenovano knjigo in jo uvede v uporabo. V prvi vrsti bi se pa naj za knjigo zavzeli prekmurski dijaki. Kajti, vsak domačin je dolžan spoštovanje prekmurskim kulturnim delavcem in njihovemu delu. Spoštoval bo pa, če bo poznal.

Cena broširani knjigi je za ude 9 Din (za neude 12 Din) pri vezani 18 Din (24 D.). Vsem izobražencem, prosvetnim društvom in vsakemu zavodnemu Slovincu knjigo zelo priporočamo! Knjiga se dobi v Celju pri Mohorjevi družbi. — iz —

POZIV dobrosrčnemu narodu!

V dneih od 17.—24. maja 1936 se bo vršil protituberkulozni teden.

Krajevna protituberkulozna liga v M. Soboti se ob tej priliki obrača na javnost s prošnjo, naj vsak po svoji moči sodeluje v borbi proti morilki jetiki. Namen protituberkuloznega tedna je, da se narod pouči o nevarnosti in obrambi te najbolj razširjene boleznii, katera spravi v prerani grob letno na tisoče življenj i več tisočem prizadeva brezdelje. Zato je ves narod poklican, da pomaga organiziran v tej borbi. S pomočjo prostovoljno nabranih darov vzdržujejo „Krajevne protituberkulozne lige“ svoje dispanzerje, v katerih se zdravi tisoče i tisoče siromašnih jetičnih bolnikov i po možnosti oskrbuje tudi materijelno.

V tednu protituberkulozних dni se bodo vršila predavanja, zbirali pa se bodo tudi prostovoljni darovi v prid tej akciji. Naj zato ne bo nikogar, ki bi v tem pomembnem tednu, namenjenemu borbi proti tej bolezni odklonil nabiralcem prostovoljnih darov mal prispevek vsaj 1 dinar.

Pozivamo zato vse, zlasti pa gg. predstojnike občin, šolska vodstva, preč. župne urade, dalje gasilske čete, dobrodelne, narodne i druge organizacije, da v času od 17.—24. maja stavijo ves svoj vpliv i ljubezen do te socijalne akcije in povsod organizirajo zbirke prostovoljnih darov.

Pokažimo zato svoj socijalni čüt do trpečih siromakov po vzgledu sosednih držav i svojo skupno moč.

Geslo naj bo: Kolikor prebivalcev, vsaj toliko prostovoljnih dinarjev v borbo proti — jetiki.

Posebni apel naj velja finančno zmogljjšim, da se izkažejo ob tej priliki ter tudi prijavijo kot člani „Protituberkulozne lige“. Članarina znaša letno 12 D. Prijave sprejema pismeno ali osebno, krajevna protituberkulozna liga v M. Soboti pri sreskem načelstvu — prosvetni oddelek.

Vodstvo Krajevna protituberkulozna dispanzerja. liga v M. Soboti.

Dnes tje-den objavimo članek ravn. dr. Brandieua.

Sprejemem enega vajenca za mizarsko obrt. Rous Štefan, Beltinci

se ona mogla dobro zavesti, njej je v obraz skočo pa jo začno močno praskati pa škrabati tak, ka stara ženska, čeravno se je z vsemi močmi branila, nikaj ne mogla napraviti, mačka je samo bole razdražila. Obvüпно je kričala, zvala na pomoč, cvilila; njena krv je pa šprickala po stenaj i po posteli.

Naglo njej je maček vzeo edno oko za drüghim, bolečine so pa takše bile, ka je Banahán omedlela pa spadnola na posteo. Maček je püsto malo svojo žrtev, kak če bi nameno počivati, potem pa je znova začno škrabat i praskati; nato je trgo odejo pa vse ka je najšo, i nazadnje je na brezverno skočo, ki že nej več bila drügo kak küp mesa namočen v krvi, z šterov so se mešale mačkove sline.

Ob deseti, ka so sosedje domo z misijona prihajali, so čüli nekše cviljenje z Banahanove hiše. Šli so gor po stubaj, so odprli, kak so mogli edno okno i so vidli pri mesečnoj svetlobi mačka, rdečega od krvi, ki je nemirno ta pa se gledó z svojimi zelenimi očmi pa z odpretim gobcom je strašno cvilo na psraj brezverne Banaháne, štera je ležala že mrtva, v ednoj mlaki krvi.

za nas“.

„Oh, to pa ne istina. On tüdi na vas ma skrb, on je, ki me pošle k vam, v njegovom imeni jaz k vam prihajam“.

„To so vse norije! — je prevdarila brezverna; med tem je tüdi žüti maček na njeno koleno skočo, ona ga je začnola božati pa je nadalüvala: „Ka te mi vi pripovedavali? Bog? Glejte: to je moj Bog!, pa je obinola svojega mačka, šteri je veselo z repom migo, pa močno preo.“

Ženska, kak je vidla tisto staro, ka je tak Boga preklinjala, čeravno je že blüzi groba bila, se je razžalostila; pa ka je Banahán — tak se je zvala brezverna — pa začnola mrkevco čistiti, se je poslovila od nje, pa je odišla dol po stubaj, držeei se za nos, ka nebi dihala nesnage tiste zapüščene hiše. Kda je šla doli po stubaj, so jo vidli sosedje, ki so dobro poznali staro Banahán, pa so je že več niti viditi nej mogli, so se začnoli čüditi pa pitati: „Od koga pa pride ta gospa?“ „Z Banahanove hiše“ so odgovarjali drügi.

„Glej jo glej! gvüšno je ne pozna“. Dobra gospa, ki je z lübezni do Boga pa bližnjega molila pa delala, naj bi se tista düša spreobrnila pa tak rešila, kda je to čüla, je pravila proti

Invalidska podpora.

Kraljev. banska uprava dravske banovine.
VI. No. 15. 1241 Ljubljana, 18. IV. 1936.
Invalidska podpora po uredbi z dne 1. IV. 1936.

Vsem občinam ter mestnim po-
glavarstvom Ljubljana, Maribor, Celje
in Ptuj.

Ministrstvo socialne politike in
narodnega zdravja je dostavilo kra-
ljovski banski upravi pod St. br.
26.161 z dne 4. aprila 1936., preko
ministrstva za notranje posle, odde-
lek za samouprave IV/IV. br. 1676 z
dne 6. aprila 1936., razpis sledeče
vsebine:

S § 112, točka 2 finančnega za-
kona za leto 1936/37. je bila odobre-
na uredba o izpremembah in dopol-
nitvah invalidskega zakona od 4. juli-
ja 1929., s spremembami in dopolnitva-
mi od 4. decembra 1929. in 18. sep-
tembra 1930.; uredba je sprejel mini-
strski svet pod St. br. 3450, od 17.
januarja 1936. s tem, da stopi v ve-
ljavo in zadobi zakonsko moč dne
1. aprila 1936.

Ta uredba je objavljena v Slu-
žbenih Novinah z dne 1. aprila 1936.

S to uredba se vrača mnogim
osebam pravica do državne zaščite
in podpore, predvsem pa pravica do
invalidnine, invalidske podpore in de-
narne pomoči, torej pravica, katera
jim je bila priznana z invalidskim za-
konom od 1. 1925., ki pa jim je bila
odvzeta z invalidskim zakonom od 1.
1929. Vse te osebe, ki žele, da se
jim priznajo te pravice, so dolžne v
roku od 6 mesecev, računši od 1. aprila
1936., predložiti pristojnemu inva-
lidskemu sodišču pri štabu oblastne
divizijske komande prošnjo za zope-
tno sojenje.

Za zopetno sojenje v zgoraj o-
značenem roku morajo zaprositi sle-
deče osebe:

V smislu § 32 invalidskega za-
kona, ki je veljal do 1. aprila t. l.,
so prejemale vdove rezervnih častni-
kov, ki ne dobivajo pokojnine po po-
sebnih zakonih, 40% invalidnine pri-
padajočega čina oziroma zvanja. Z
novo uredba se te vdove izednačijo
v višini odstotka invalidske podpore
z vdovami rezervnih častnikov, ki pre-
jemajo pokojnino, to je vdova brez
otrok ima pravico do 60%, z enim
otrokom do 75%, z dvema otroci do
85%, s tremi in več otroci do cele

Pripravimo se na Slom- šekove svetke.

Spored Slomškovih dni:

Od 21. do 29. junija 1936: Raz-
stava vsega, ka nas drži in spomina
na Slomška. Razstava bo v kazin-
skoj dvorani.

Dne 27. junija: Sprejem gostov,
večer slavnostna razsvetljava Maribora,
kresovi na slovenskih vrhovaj.

Dne 28. junija: Ob 8. pontifikalna
sv. meša. Ob 10. stanovska preda-
vanja: za moške: Slomšek, vučiteo in
vzgleđ krščanske moštosti. — Za žen-
ske: Slomšek ino slovenska mati. —
Za dečke: Dečko po Slomškovem
srci. — Za dekcle: Pobožnost ino ne-
dužnost srca, dva bisera slovenskih
dekeo. — Za dijaštvo: Slomšek, svet-
niški značaj slovenskoga ljudstva. —
Pri toj priliki zaključki Apost. sv. Cirila
in Metoda s posebnim govorom jubi-
lejno Ciril-Metodovo ieto.

Ob 15. igra na prostom „Sv.
Apostola“. Ob 18. večernice v stol-
nici. Ob 19. zbor slovenskih kolesa-
rov. Ob 20. koncert „Maribora“ Satt-
nerov oratorij „Vnebovzetje“. Ob 23.
sprevod moškov in dečkov z baklami.
Pri polnočnici ma ljubljanski pušpek
dr. Gregor Rožman nagovor, maribor-
ski pušpek pa sv. mešo.

Dne 29. junija: Od 3. zajtra dale:
sv. meše v vseh mariborski cerkvaj
ino skupno sv. obhajilo ženstva. Od
8. do pol 10. zbiranje vdeležencev
dohajočih na glavni trg. Ob pol 10.
prihod prezvišenih pušpekov, pa nato
služba boža. Predga pušpek dr. To-
mažič, sv. mešo daruje pušpek dr.
Rožman. Po službi božoj kratek govor
g. dr. Franca Sušnika. — Sprevod
mimo Slomškovega groba na Slom-
škov trg, kje zastopniki naroda izro-
čijo Prezvišenomi prošnje. Ob 14. v
vseh cerkvah večernice. Ob 15. se iz-
vaja oratorij „Vnebovzetje“. Ob 20. je

invalidnine vojnega invalida IV. skupi-
ne pripadajočega čina oziroma zvanja.
Glasom invalidskega zakona od
leta 1925. so imele rodbine umrlih
vojnih invalidov s 50% nesposobnos-
tjov pravico do invalidske podpore.
Invalidski zakon od leta 1929. jim je
ukinul to pravico s 1. oktobrom 1929.
Nova uredba jim zopet daje pravico
do invalidske podpore. (Dalje.)

igra na prostom „Sv. apoštola“. Zato
vsi fisti, ki se mislijo vdeležiti teh
svetkov iz beltinske fare, se naj pri-
glasijo v dvorani g. Sapača v Beltincih.
Priglasijo se leško vsaki četrtek pred
ino po večernici in vsako nedelo pred
in popoldne. Zadnji čas priglasitve
je do 31. maja. Ki se priglasijo, naj
pove ali de šo z vlakom ali z bicik-
linom ali pa peški. Vožnja po vlaki
je za polovično ceno. Gđa mo šli
zdomi, bo vsaki pravočasno ob-
veščeni.

Skrbimo, da bo naša vdeležba
častna! Naj vala: Vse za dostojnejšo
ino lepšo proslavo služabnika božega,
Antona Martina Slomška.

Katoliško prosvetno društvo
Beltinci

Pošta.

Naročnino za 1. 1936. so poravnali
iz Chicago po 3 Dol. sledeči po Denša
Ivani: Hozjan Marko, Zver Matjaš, Balazic
Štefan, Krampač Roza, Dovečar Ana, Cigan
Martin, Žalig Janoš, Balazic Anton, Lajnar Ja-
noš, Novak Štefan, Hozjan Martin, Vučko
Štefan, Grüškovnjak Štefan, Rous Janoš, Sa-
taj Ivan, Tkalec Matjaš, Slavic Ana, Špilak
Jožef, Kolenko Štefan, Toplak Ivan, Bala-
žič Štefan, Vučko Ivan, Zelko Marija, Boh-
nec Ivan, Hozjan Jožef, Žalig Roza, Kozlar
Marija, Antolin Martin, Cipot Matjaš, Gjörköš
Ivan, Salaj Štefan, Špitak Ivan, Hozjan Ignac,
Perša Štefan, Sobočan Štefan, Gjura Štefan,
Herman Jožef, Rittlop Ana, Hozjan Martin,
Grüškovnjak Matjaš, Žizek Štefan, Kramar
Jožef, Raduha Štefan, Gjura Martin, Zver Jožef.

— Farkaš Anica, Tigy. Peneze sprejeli i po
želi obračunali. Slavic Veronika je plačala ce-
loletno naročnino i 8 Din. v dober namen.
Jeli je Ropoša Marija njej povrnola te pene-
ze? Prosimo pojasnila v toj zadevi. Odseh-
mao po naročili Ropošovo pošlemo liste. —

Pucko Marija a Dugny. Sprejeli 112 Din.
Prosimo odgovora kak naj te peneze razde-
limo. Liste poslali. — Hendler Anton, Arra-
court. Sprejeli 48 Din. z Kuzdoblanja, od Ro-
ze Hendler. Serec Franc, Satahovi 46.
Sprejeli Din. 100 za Pečič Alojza. S tem je
plačan dug za 1. 1935. i na 1. 1936. je ostalo
še plačanoga Din 43. Za plačaj na 1. 1936.
je tak esče 29 Dinarov za Novine i 40
Dinarov za Marijin List. Štefanec M.,
Bratonci. Smo urgerali rešitev. Vložite for-
malno prošnjo za kakšo službo, če ste esče
ne. — Bojnc Štefan, Filovci 131. Zelenko
Barici poslali Mar. List v Francijo i peneze
sprejeli. — B. Š. Krog. Istinä je, ka pišeš
od občine. Ali zakonski predpisi se samo tak
spremenijo, če to paragrafi dovolijo. — Č. V. M.
Bog plačaj! Pogladij, gđa je bilo potrebno.

Mamici.

2. V. 1936.

Mamica zlata
lepih žarnih lic,
V srcu bogata
darovnih zlatič.

Jutranja zora
sama na sebi,
Zlatga govora
dar imaš v sebi.

Kadar se vzbudim
iz mojega sna,
K Tebi le hitim
mamica pridna.

Ko biserni zlat,
me razveseliš,
Objamem Tvoj vrat,
kadar me vzbudiš.

Ko zvon zazvoni
k rani molitvi,
glas Tvoj zadoni
v skupni molitvi.

Nudiš svoj nasvet
s zlato besedo,
da se da živet
z mamico zvesto.

Breztrudna vsakdan
za nas Ti skrbiš;
Naj bo trud priznan,
i z delom hitiš.

Večerno zvonjenje
Te sili k molitvi:
„Naj Jezus, te dete“,
ziblje k počitki!

Černy Viktor, šol. upr.

VABILO

na XI. redni občni zbor Kmečke posojil-
nice, v Murški Soboti, r. z. z n. z., ki se
vrši dne 7. junija 1936. ob 13 uri v uradnih
prostorih posojilnice.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za 1. 1935.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako ta občni zbor ob napovedanem
času ne bi bil sklepčen, se vrši eno uro ka-
sneje na istem mestu in z istim dnevnim re-
dom drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne
glede na število navzočnih članov.

Oda se posestvo, ki meri 12

oralov, hrambe so vse zidane. Cena 65.000
Din. Zglasite se pri Magdič Anton, Dra-
kovci 2, p. M. Nedelja.

Beltinski čevljarski (šo- štarski) ceh.

Čevljarsko (šošarsko) društvo v
Beltincih hrani dragocen dokument iz
preteklosti nekdanjega beltinskega če-
vljarskega ceha.

Leta 1779. je kraljica Marija Te-
rezija dovolila ustanovitev čevljarske-
ga ceha v Beltincih. Pravila, ki so še
danes ohranjena, obsegajo 18 členov,
ter vsebujejo predpise: 1. za vzgojo
obrtniškega naraščaja in življenje obr-
tnikov, ki mora biti strogo krščansko;
2. za strokovno izobrazbo in za iz-
vrševanje obrta.

1. Cehovni red je predvsem zah-
teval od članov ceha, pošteno krščan-
sko življenje. V cehu organizirani obr-
tniki so se morali udeležiti s svojimi
pomočniki in vajenci — kakršnekoli
vere so bili — s svojo bandero pro-
cesije na Telovo, prisostvovati so mo-
rali pri adventnih mašah, na god ce-
hovega patrona in madžarskega kra-
lja, ter pri vseh mašah zadušnicah za
umrle člane. Kdor je zamudil te ver-
ske dolžnosti brez tehtnega vzroka,
je bil kaznovan v prid farne cerkve.
Kakor se je pazilo na versko, tako se
je pazilo tudi na vsakdanje življenje
članov. Predpisi so zahtevali, naj se
goji med člani ljubezen do bližnjega,
spoštovanje do starejših in dobra vo-
lja napram mlajšim. Član, ki je pre-
kršil te predpise, ga je ceh kaznoval
z denarno globo do 4 forintov, večje
grešnike pa je sodil zemeljski gospod.

Ljubezen do bližnjega se je iz-
vajala med člani s tem, da so mora-
li člani obiskovati in podpirati bolne-
ga tovariša. Strogo je bilo naloženo
mojstru, oz. cehu, skrbeti za versko
tolažbo in spoved bolnega člana. Isto-
tako so morali člani spremljati na zad-
nji poti umrlega tovariša, ali premi-
nule družinske člane kakega v cehu

organiziranega obrtnika.

2. Strogi predpisi so veljali za
sprejem vajencev. Kdor se je hotel
učiti obrta, je moral predvsem doka-
zati, da je rojen „v poštenu postelji.“
Učna doba je trajala 3 leta, nakar je
bil vajenec po uspešni preizkušnji slo-
vesno proglašen za pomočnika. Novi
pomočnik je moral nato zaradi boljše
strokovne in splošne izobrazbe 3 leta
potovati po tujini. Mojster je moral
z vajencem milo postopati; ni ga
smel uporabiti za domača dela, pač
pa ga izuriti v obrti in krščansko
vzgajati. Ako je mojster umrl preden
se je vajenec osvobodil, se je moral
brigati za njegovo nadaljnjo učenje ceh.

Pomočnik, ki je hotel postati sa-
mostojen mojster, je moral dokazati,
da je zakonski otrok; predložiti je
moral učno izpričevalo in dokazilo,
da je prebil 3 leta v tujini zaradi uka,
ter plačati predpisano takso 1 forint.
Predložiti je moral tudi potrdilo o
meščanstvu, ako pa tega ni imel, ga
je moral prositi od zemeljskega go-
spoda. Po vseh teh zahtevah se je
vršila preizkušnja o usposobljenosti,
kar je obstojalo v tem, da je moral
pomočnik izdelati neki predmet iz svo-
je obrti. To delo so potem mojstri
v navzočnosti zastopnika zemeljskega
gospoda ocenili. Ako so bili kakšni
majhni nedostatki v „remek delu“, je
komisija naložila kandidatu globo od
1—4 forintov; ako pa so mojstri do-
gnali nesposobnost pomočnika, je mor-
al nadaljevati svoje učenje. — Novi
mojster je moral ob sprejemu v ceh
plačati polovico predpisane takse t. j.
7 forintov in 50 kr., drugo polovico
pa v preteku enega leta. Prepoveda-
no je bilo proslavljati sprejem novega
mojstra z likofom (napitkom). Sin
mojstra pa tudi pomočnik, ki je po-
ročil hčerko ali vdovo mojstra, je
plačal le polovico takse, toda za njih
so veljali isti predpisi kakor za druge.

Sedež ceha je bil v Beltincih, v
katerega so se sprejemali tudi oko-
liški obrtniki. Ni bilo pa dovoljeno
ustanavljanje podružnic.

Strogi predpisi so ščitili koristi
članov. Tako n. pr. je bilo prepove-
dano obrtnikom, ki niso bili člani ce-
ha, da bi v Beltincih — razen sej-
mov — prodajali svoje proizvode, iz-
vrševali obrti ali delali za plačilo.
Kdor je grešil proti tem predpisom,
ga je zemeljski gospod občutno kaz-
noval, ter je bil največkrat tudi iz-
gnan iz mesta. Ti predpisi pa niso
veljali za one obrtnike izven ceha,
katere so zaposlili plemiči.

Obrtniku je bilo zabranjeno se
vmešavati v zadeve obrtnika iz tujega
ceha. Za razsodbo takih zadev je bil
kompetent zemeljski gospod.

V slučaju mnovega in hitrega
dela, se je naročilo razdelilo enako
med vsemi člani, da je imel vsak obr-
tnik neko korist.

Pomočnika iz tujega kraja ni
smel nobeden obrtnik sprejeti v slu-
žbo brez dovoljenja cehovega načel-
nika. Tak pomočnik je bil dodeljen
onemu obrtniku, ki je bil najbolj po-
treben pomoči. Ako pa je kakšen
obrtnik nujno rabil pomočnika, si ga
je lahko preskrbel iz tujega kraja, to-
da le z vednostjo načelnika.

Konkurenca med člani ni bila
dovoljena, isto tako se je kaznovalo,
ako je član podcenjeval delo svojega
sočlana. Cene proizvodov je določila
županija.

Vdova je lahko nadaljevala obrt
svojega pokojnega moža. Ta pravica
ji je bila odvzeta, ako se je poročila
z človekom, ki ni bil član ceha.

Ceh je imel navadno dvakrat na
leto svoje spravišče, in sicer eno v
zim, drugo pa spomladi. Ob tej pri-
iliki so podali poročila o denarnih za-
devah. Člani, ki so bili odsotni brez
vzroka, so bili kaznovani z denarno

globo. Na zimskem spravišču se je
vršila tudi volitev cehovega načelnika
(öreg céh mester). Kot najstarejši nač-
elniki se omenjajo Ollay, Balazič in
Škarf, vsi iz Beltinec. Na vsakem
zborovanju je moral biti navzoči za-
stopnik beltinskega graščaka.

Pravila so pisana na pergamen-
tnem papirju, podpisana od Marije
Terezije in tedanjega madžarskega
kancelarja grofa Eszterházy Franca.

Uvod in zaključek je pisan v la-
tinščini, pravila pa v madžarskem je-
ziku. Ohranjen je tudi prevod pravil
v prekmurščini. Čas nastanka tega
prevoda se nemore ugotoviti, istotako
ne prevajatelj. Vsekakor se zdi, —
sodoč iz ortografije — da je prevod
iz prvih let cehovega obstoja. Jezik je
zelo lep ter bi jezikoslovec našel mar-
sikaj lepega in zanimivega.

V cehu so bili v začetku orga-
nizirani le čevljarski in vrvarski (vo-
žarski) mojstri iz krajev: Beltinci, Bra-
tonci, Bistrica, Brezovica, Črensovci,
Dekležovje, Gančani, Gomilica, Iža-
kovci, Lipa, Lipovci, Melinci, Nedeli-
ca, Odranci, Polana, Renkovci, Trnje,
in Turnišče. Vrvarji (vožarji) so bili
izključno iz krajev: Črensovci, Žizki
in Trnje, kjer je moralo biti vrvar-
stvo (vožarstvo) zelo razvito. Pozneje
so sprejemali v ceh tudi druge obr-
tnike, kakor n. pr. krojače, sodarje,
zidarje itd.

Ceh je imel dva patrona: sv.
Štefana in sv. Florijana. Prvi je bil
zasčitnik čevljarjev, drugi pa vrvarjev
(vožarjev). Ohranjena je še bandera
s slikama obeh patronov, ter cehova
skrinja. Hvalevredna je skrb dana-
šnjega društva, predvsem gg. Vöröša
in Balaziča, katera s tako ljubeznijo
čuvata te svedoke nekdanjega beltin-
skega ceha. — Gumilar F.